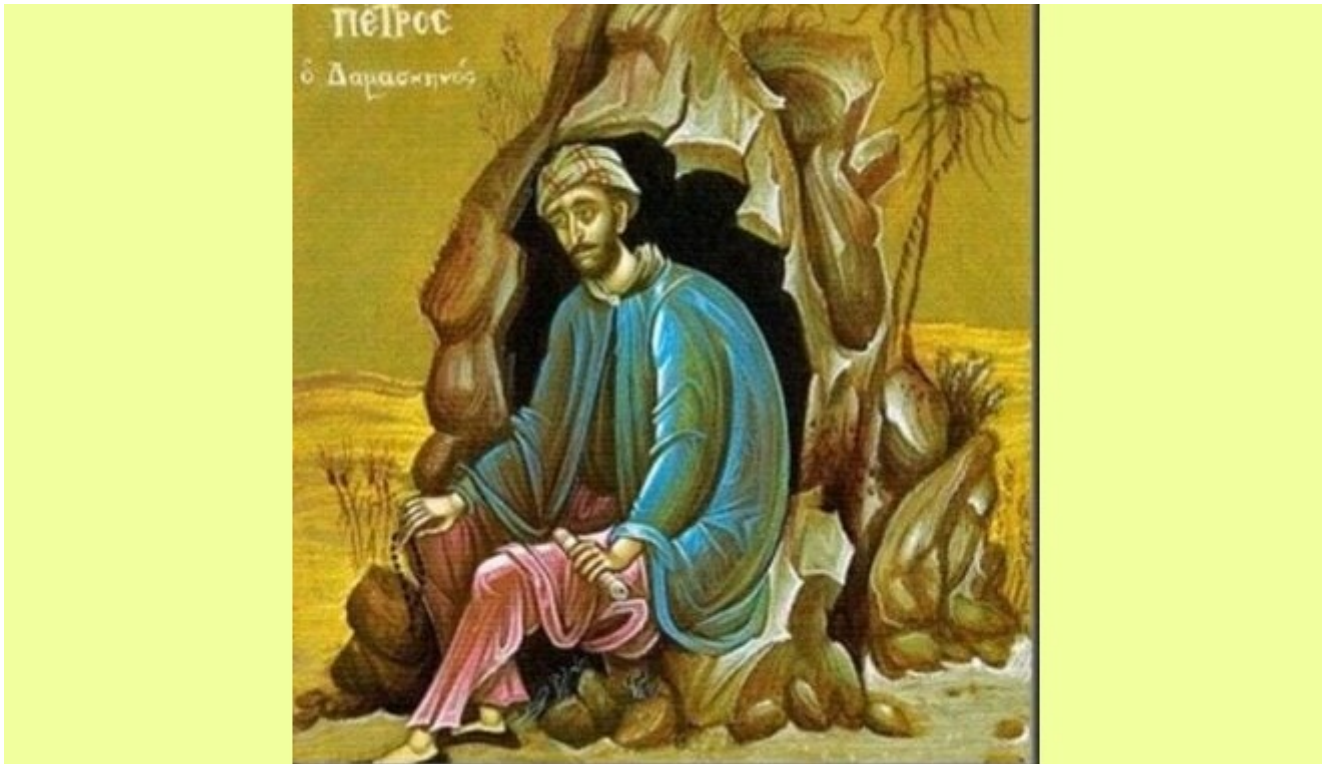

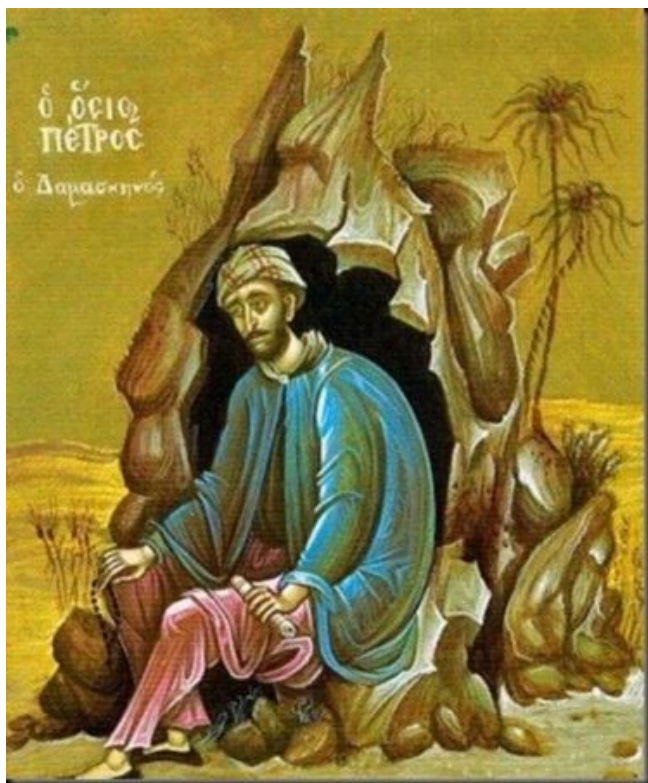
9 Φεβρουαρίου 2023

Αρχή κάθε αγαθού είναι η φυσική γνώση που δίνεται από τον Θεό και η προαίρεση του ανθρώπου!

/ Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα

Όσιος Πέτρος Δαμασκηνός

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Όσιος Πέτρος ο Δαμασκηνός - Βιβλίο πρώτο.

Προοίμιο

Επειδή πολλές και μεγάλες δωρεές αξιώθηκα να λάβω κατά χάρη εγώ ο άθλιος από τον Θεό, αλλά δεν έκανα ποτέ κανένα καλό, φοβήθηκα μήπως η απραξία και η οκνηρία μου με κάνουν να λησμονήσω τις τόσες πολλές και μεγάλες ευεργεσίες του Θεού, αλλά και τις αμαρτίες μου, και μη δείξω τουλάχιστον ευγνωμοσύνη και ευχαριστία στον Ευεργέτη.

Γι' αυτό έγραψα, για να ελέγχω την άθλια ψυχή μου, αυτήν εδώ την υπόμνηση και όσα κείμενα των αγίων Πατέρων, βίους και λόγους συνάντησα, τα παραθέτω ονομαστικά, για να τα έχω και να θυμάμαι τους λόγους τους, έστω και εν μέρει. Το έκανα επειδή δικό μου βιβλίο ούτε έχω, ούτε είχα ποτέ αλλά δανειζόμουν από τους φιλόχριστους αδελφούς, όπως και και όλα τα απαραίτητα για τις σωματικές μου ανάγκες, για την αγάπη του Θεού. Τα βιβλία αυτά αφού τα μελετούσα με κάθε επιμέλεια, τα επέστρεφα πάλι στους κατόχους τους.

Αυτά είναι τα εξής: Παλαιά και Καινή Διαθήκη, δηλαδή το Ψαλτήρι, τα τέσσερα βιβλία των Βασιλειών, τα έξι βιβλία της Σοφίας (Ιώβ, Παροιμίες, Εκκλησιαστής, Άσμα, Σοφία Σολομώντος, Σοφία Σειράχ), τα Προφητικά, τα βιβλία των Παραλειπομένων, οι Πράξεις των Αποστόλων, τα άγια Ευαγγέλια και οι ερμηνείες

όλων αυτών. Είναι ακόμη όλα τα πατερικά και διδασκαλικά των μεγάλων, δηλαδή Διονυσίου, Αθανασίου, Βασιλείου, Γρηγορίου του Θεολόγου, Χρυσοστόμου, Γρηγορίου Νύσσης, Αντωνίου, Αρσενίου, Μακαρίου, Νείλου, Εφραίμ, Ισαάκ, Μάρκου, Δαμασκηνού, Ιωάννη της Κλίμακος, Μάξιμου, Δωροθέου, Φιλήμονος και όλων των Αγίων οι βίοι και οι λόγοι.

Αξιώθηκα ο ανάξιος να τα ερευνήσω όλα αυτά με κάθε άνεση και επιμέλεια, ζητώντας την αρχή και την αιτία της σωτηρίας και της απώλειας του ανθρώπου, και αν κάθε τι που επιχειρεί ή επιτηδεύεται ο άνθρωπος σώζει ή όχι, ερευνώντας ακόμη ποιο είναι εκείνο που ζητούν όλοι, και πως παλιοί και νέοι ευαρέστησαν τον Θεό, μέσα σε πλούτη ή σε φτώχεια, ανάμεσα σε πολλούς αμαρτωλούς ή μέσα σε έρημο, σε έγγαμη ή σε παρθενική ζωή. Γιατί γενικά σε κάθε τόπο και σε κάθε προσπάθεια βρίσκουμε ζωή και θάνατο, σωτηρία ή απώλεια.

Επιπλέον δε, και σ' εμάς τους μοναχούς βρίσκουμε διάφορες καταστάσεις. Εννοώ την σωματική και ψυχική υποταγή σε Πνευματικό πατέρα, την ησυχία, η οποία καθαρίζει την ψυχή, την πνευματική συμβουλή αντί για την υποταγή, την ηγουμενία και την αρχιερωσύνη. Σε κάθε κατάσταση βρίσκουμε άλλους να σώζονται και άλλους να χάνονται.

Και δεν ήταν που θαύμαζα μόνο αυτό, αλλά και εκείνον που ήταν άγγελος στον ουρανό μ' άυλη φύση, γεμάτος από κάθε αρετή, κι έγινε ξαφνικά διάβολος, σκοτάδι και άγνοια, αρχή και τέλος κάθε κακίας και πονηρίας.

Έπειτα τον Αδάμ, που απολάμβανε τόση τιμή και τόσα αγαθά και οικειότητα με τον Θεό, στολισμένος με αρετή και σοφία, μέσα στο Παράδεισο μόνος μαζί με την Εύα, και βρέθηκε ξαφνικά στην εξορία, να έχει γίνει εμπαθής και θνητός και να εργάζεται με κόπο και μόχθο, με ιδρώτα και πολλή θλίψη. Απ' αυτόν γεννήθηκαν ο Κάιν και ο Άβελ, μόνοι πάνω σ' όλη τη γη.

Πώς νίκησε ο φθόνος, ήρθε ο δόλος και γέννησε το φόνο, την κατάρα και τον τρόμο;

Αναλογιζόμουν έπειτα τους άλλους απογόνους του Αδάμ, για τους οποίου, εξαιτίας των πολλών αμαρτιών τους έγινε ο κατακλυσμός. Πάλι όμως, αφού ο Θεός από φιλανθρωπία έσωσε όσους μπήκαν στην Κιβωτό, ένας απ' αυτούς δέχθηκε την κατάρα, ο Χαναάν, ο γιος του Χαμ που είχε αμαρτήσει, επειδή ο δίκαιος Νώε, για να μην ανατρέψει την ευλογία του Θεού, καταράστηκε το γιο αντί τον πατέρα.

Έπειτα εκείνους που έκτισαν το πύργο της Βαβέλ, τους κατοίκους των Σοδόμων, τους Ισραηλίτες, το Σολομώντα, τους Νινευίτες, το Γιεζή, τον Ιούδα και όλους όσους, ενώ ήταν μέσα στα καλά στράφηκαν και έγιναν κακοί.

Θαύμαζα επίσης πως, ενώ είναι αγαθός και υπεράγαθος και πολυεύσπλαχνος Θεός, παραχώρησε να έρθουν στον κόσμο οι πολλοί και ποικίλοι πειρασμοί και θλίψεις. Άλλους απ' αυτούς, ο Θεός τους παραχωρεί θέλοντας όπως είναι οι κόποι της μετάνοιας, δηλαδή η πείνα, η δίψα, το πένθος, η στέρηση των αναγκαίων, η εγκράτεια στα ευχάριστα, το λιώσιμο του σώματος στην άσκηση, οι αγρυπνίες, οι κόποι, οι πόνοι, τα πολλά και πικρά δάκρυα, οι στεναγμοί ο φόβος του θανάτου, της εξετάσεως, της απολογίας και της κατοικήσεως στον Άδη μαζί με τους δαίμονες, η φρικτή εκείνη ημέρα της κρίσεως, η μέλλουσα αισχύνη μπροστά σε όλη την κτίση, ο τρόμος ο πικρός έλεγχος για τις πράξεις, τους λόγους και τις σκέψεις, η απειλή, η οργή, οι πολύτροπες και αιώνιες τιμωρίες, ο ανώφελος θρήνος και τα ακατάπαυστα δάκρυα, το άφεγγο σκοτάδι, ο φόβος, ο πόνος, ο ξεπεσμός, η λύπη, η στενοχώρια και το πνίξιμο της ψυχής και στον παρόντα αιώνα και στον μέλλοντα.

Σ' αυτά ας προσθέσουμε τους κινδύνους σ' αυτόν τον κόσμο, τα ναυάγια, τις ποικίλες ασθένειες, τις αστραπές, τις βροντές, το χαλάζι, τους σεισμούς, τους λιμούς, τους καταποντισμούς, τους πρόωρους θανάτους, και γενικά όλα τα λυπηρά που μας έρχονται χωρίς να θέλουμε, κατά παραχώρηση του Θεού.

Άλλους πάλι πειρασμούς δεν τους θέλει ο Θεός, αλλά εμείς και οι δαίμονες. Τέτοιοι είναι οι μάχες, τα πάθη, οι πολλών ειδών αμαρτίες -που προχωρώντας στο λόγο μας θα πούμε και τα ονόματά τους, από τη αφροσύνη μέχρι την απόγνωση και την τέλεια απώλεια-, η επιδρομή των δαιμόνων η τυραννία των παθών, οι εγκαταλείψεις, οι ταραχές και μεταβολές του βίου, οι θυμοί, οι συκοφαντίες, και κάθε θλίψη που εμείς θεληματικά προξενούμε ο ένας στον άλλον χωρίς να το θέλει ο Θεός.

Και πάλι, πως ανάμεσα σε τόσα κακά πολλοί σώθηκαν, χωρίς τίποτε να μπορέσει να τους εμποδίσει και πολλοί χάθηκαν χωρίς να το θέλει ο Θεός.

Όλα αυτά και άλλα περισσότερα από τις θείες Γραφές, καθώς τα στοχαζόμουν με πόνο, ένιωθα συντριβή στην ψυχή και, σαν νερό που χύνεται, έπεφτα πολλές φορές σε αμηχανία -αν και δεν αισθανόμουν τελείως τα λεγόμενα. Γιατί αν τα αισθανόμουν, δεν θα μπορούσα να παραμείνω σ' αυτή τη ζωή που είναι γεμάτη κακία και παρακοή Θεού, από την οποία έγιναν όλα τα φοβερά και αυτής της ζωής και της μέλλουσας.

Με τη βοήθεια όμως της χάρης, πήρα την απάντηση που επιθυμούσα στις απορίες μου, καθώς βρήκα τις διακρίσεις τους στους αγίους Πατέρες ως εξής: Αρχή κάθε αγαθού είναι η φυσική γνώση που δίνεται από τον Θεό, είτε από τις Γραφές μέσω κάποιου ανθρώπου, είτε μέσω αγγέλου, είτε ως δωρεά που δίνεται κατά το άγιο βάπτισμα, η οποία λέγεται κατά συνείδηση, για φύλαξη της ψυχής κάθε πιστού και για υπενθύμιση των αγίων εντολών του Χριστού. Μ' αυτές, αν θελήσει να τις τηρήσει, φυλάγεται η χάρη του Αγίου Πνεύματος στον βαπτιζόμενο.

Ύστερα από τη γνώση είναι η προαίρεση του ανθρώπου. Αυτή είναι η αρχή της σωτηρίας. Αυτό θα πει, να εγκαταλείψει ο άνθρωπος τα δικά του θελήματα και νοήματα και να κάνει τα θελήματα και τα νοήματα του Θεού. Και αν μπορέσει να τα κάνει αυτά, δεν βρίσκεται σε όλη την κτίση πράγμα ή προσπάθεια ή τόπος που να μπορεί να τον εμποδίσει να γίνει όπως ο Θεός εξ αρχής θέλησε να είναι, «κατ' εικόνα και κατ' ομοίωσιν Αυτού» και κατά χάρη θέσει θεός, απαθής, δίκαιος, αγαθός και σοφός, είτε πλούσιος είναι, είτε φτωχός, είτε ζει την παρθενική ζωή, είτε τη συζυγική, είτε είναι άρχοντας και ελεύθερος, είτε υποτακτικός και δούλος, γενικά σε κάθε περίπτωση και τόπο και πράγμα.

Γι' αυτό και υπάρχουν πολλοί δίκαιοι και στην περίοδο πριν δοθεί ο Νόμος, και κατά το Νόμο, και στην εποχή της χάρης, γιατί προτίμησαν τη γνώση του Θεού και το θέλημά Του, από τα δικά τους νοήματα και θελήματα. Και αντίθετα, πολλούς βρίσκουμε στους ίδιους καιρούς και στα ίδια πράγματα να έχουν απωλεσθεί, γιατί προτίμησαν τα δικά τους νοήματα και θελήματα από αυτά του Θεού. Αυτά λοιπόν έτσι έχουν.

Ο όσιος Πέτρος Δαμασκηνός γιορτάζει στις 9 Φεβρουαρίου.

Από την «Φιλοκαλία των Ιερών Νηπτικών», τόμος γ', των εκδόσεων το Περιβόλι της Παναγίας. Μεταφορά στην νεοελληνική Αντώνιος Γαλίτης.

<https://bit.ly/3jKa3MA>